

KOORIMUUSIKA AINEKAVA

Kursuse maht: 35 tundi õppeaastas, (1 kursus), järjepideva õppe korral võimalus läbida 3 kursust.

Eesmärgid:

Eesmärkidelt ja sisult toetub koorilaulu ainekava gümnaasiumi muusikaõpetuse ainekavale, olles kunstivaldkonna aineid toetavaks ja süvendavaks valikaineiks. Koorilaulu valikainega gümnaasiumiastmes taotletakse tasakaalustatud isiksuse eetilis-esteetiliste väärtushinnangute kujunemist ning tunde- ja mõttemaailma rikastamist. Koosmusitseerimise kaudu teadvustatakse ja süvendatakse õpilase isiklikku suhet muusikasse - läbi laulmise ja pillimängu, toetatakse põhikoolis omandatud muusikalise kirjaoskuse rakendumist Tähtsustatakse ja teadvustatakse ühislaulmist ning koorilaulu kui rahvuslikku kultuuritraditsiooni. Süstemaatilisel õpitakse tundma ja väärtustama maailma ja eesti vokaalset muusikapärandit; kujundatakse arusaam muusikast kui rahvaste vahelisest suhtlemiskeelest.

Laulmisel süvendatakse huvi ühislaulmise vastu; lähtutakse eri ajastutest, erinevatest stiilidest ja rahvastest ning kaasaegsest laulurepertuaarist. Erinevate ajastute muusika kuulamise kaudu kujundatakse teadlikku ja krütiliselt mõtlevat muusikakuulajat ning kontserdikülastajat.

Koorilaulu ainekava toetab järgmiste kunstipädevuste saavutamist:

Gümnaasiumilõpetaja:

1. Hindab muusikat kui kultuuriväärtust eetiliste tõekspidamistega indiviidi ja ühiskonna arengus; peab muusikat igapäevase elu ja kultuuri loomulikuks osaks ja omab väljakujunenud valmisolekut ühiseks muusikategevuseks;
2. Omab tervikpilti kultuuri arengust ning oskab mõista ja hinnata erinevaid kultuure; näeb kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab neid; mõistab, et muusika-maailm on mitmekesine ja muutuv ajas, kohas ja erinevates kultuurides;
3. Oskab muusikat kriitiliselt ja valivalt kuulata ning hinnata, orienteerub kultuurimaastikul ning suudab väljendada oma seisukohti ja emotsioone;
4. Rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusika analüüsimisel ja musitseerimisel; teostab enda loomingulisi ideid ning väärtustab kaaslaste erinevaid ideid ja lahendusi;
5. Omandab teadmisi heliloojate loomingust ühislaulmise kaudu;
6. Rikastab enda tundeelu muusikaelamuste kaudu: külastab kontserte ja muusikalavastusi, oskab neid analüüsida, oma seisukohti põhjendada ja argumenteerida.
7. Tunneb huvi eesti laulu- ja tantsupeo traditsiooni vastu ning osaleb koori(de)ga laulupeo liikumises;
8. Teadvustab ennast läbi koorilaulu kultuuritraditsioonide ja Eesti rahvuskultuuri olulise kandjana.

Koorilaulu ainekava toetab kunstiainete valdkonna üldpädevuste omandamist:

Väärtuspädevust seoses oma maa laulukultuuri, Euroopa ja maailma laulupärandi tundmaõppimisega ning selle seoseid nüüdiskultuuriga. Taotletakse kultuuri jätku-suutlikkuse mõistmist.

Õpipädevust läbi oskuse kasutada ainespetsiifilist keelt (noodikiri) info vastuvõtuks, tõlgendamiseks, edastamiseks ja talletamiseks. Krütilis-loova mõtlemise kujunemist läbi laulmise ja muusika kuulamise.

Enesemääratluspädevust läbi õpilase poolt sooritatud vokaalsete ülesannete eneseanalüüsi kaudu. Laulmisega kujundatakse valmisolekut end muusika kaudu väljendada ning luuakse eeldused elukestvaks tegelemiseks koorilauluga.

Ettevõtlikkuspädevust kooritöö organiseerimise praktiliste tegevuste kaudu, milles lauljatel on võimalus oma ideid genereerida, olemasolevaid ressursse hinnata, eesmäärke püstitada ning tegevusi kavandada ja lõpuni viia. Tähtis on üksiku laulja initsiatiiv ja panus koori töösse ning vastutus oma valikute, otsustuste ja endale võetud kohustuste eest.

Sotsiaalset pädevust kujundatakse laulmises oma tunnete ja seisukohtade väljendamise teel. Õpitakse arvestama kaaslaste ideedega, ollakse valmis neid ühiselt arendama ja ellu viima ning probleemidele lahendusi leidma. Ühine laulmistegevus kasvatab sallivust, kollektīvset mõtlemist erinevate arvamuste, ideede ning loominguliste lahenduste mitmekesisuse suhtes.

Suhtluspädevust saavutatakse erinevate laulutekstide mõistmise ja tõlgendamise läbi ning nende lahtiseletamisel enda selge ja asjakohase väljendamise teel nii suuliselt kui ka kirjalikult.

Koorilaulu lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega:

Koorilaul on tihedalt seotud inimtegevuse valdkondade ning ajastu mõtteviisidega. Inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm avaldub oma erinevates vormides koorilaulu aines ning on seeläbi seotud kõigi ainevaldkondadega.

Läbi koorilaulu õpitakse tundma eri ajastute eetilisi ja esteetilisi tõekspidamisi ning nende seotust sotsiaalsete, majanduslike, ideoloogiliste, tehnoloogiliste jm mõjutajatega. Ühiselt teiste ainetega toimib koorilaulu laulmisega maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine ja väärtustamine, isiklike seisukohtade, väljendus- ja põhjendusoskuste kujundamine ning salliv suhtumine kaaslaste eriarvamustesse ja loomingulistesse katsetustesse. Koorilaulus on võimalik teha koostööd teiste ainetega ainevaldkondade piire ületavate õppeprojektide kaudu.

Õppeaine kirjeldus:

Õppetegevust kavandades ja korraldades lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega.

Koorilaul kasutab laiendatud õpikeskkonda: õppekäigud kontsertidele, laululaagritesse, laulupeole, festivalidele, konkurssidele, teatritesse, muuseumidesse, stuudiosse, muusikakoolidesse, kontserdisaalidesse jm.

Koorilaulu töövormideks on koorilaulu tund, laululaager, nädalalõpu proov, koorilaulu töötuba ja laulupeo eelproov. Piisavate õppetundide arvu korral võimaldatakse õppida individuaalselt ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilase kujunemist aktiivseks ning iseseisvaks õppijaks, kes arvestab kaaslastega ning väärtustab koostööd.

Repertuaari valikul arvestatakse eakohasust, õpilaste huve ja esinemisvajadusi. Repertuaari leidmisel arvestatakse õpilaste individuaalsust, võimekamad õpilased saavad võimaluse osaleda koori töös solistidena või ansamblitena. Pillioskusega õpilasi kasutatakse koori saatmisel ja koostöös saateansamblitega. Rakendatakse põhikoolis õpitud pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi nii individuaalselt kui ka erinevates pillikoosseisudes. Võimaluse korral arvestab koorijuht õpilaste ettepanekutega õppetöö kavandamisel ja repertuaari valimisel ning kaasab õpilasi erinevate muusikaürituste korraldamisel.

Aine integreerub teiste loovate võimekusainetega - kunstiõpetus, sport, muusikaõpetus, keeled, kirjandus. Selleks võetakse ette kooriproovi väliselt vastavaid tegevusi (sportmängud, kunstiline tegevus, loengud, tantsuseminarid, erakorraline keeleõpe, grupitööd organisatsiooniliseks tegevuseks jne.)

Laulude õpetamisel rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid infotehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid; õppemetoodika on mitmekesine ja tänapäevane.

Koorilaulu aruandevormideks on esinemine, kontsert, festival, konkurss, kategooriasse laulmine, laulupidu. Õpilane on kohustatud koorilaulu valikainega liitumisel eelpool nimetatud tegevustes osalema.

Õppetöö edukal läbimisel saab õpilane õpperaamatusse hindelise arvestuse. Arvestuse tingimused ja hindamise põhimõtteid sätestatakse koorilaulu valikaine hindamisjuhendis.

Õppe- ja kasvatuseesmärgid:

Koorilaulu ainekava läbimisega gümnaasiumi lõpetaja:

1. Väärtustab koorimuusikat kui olulist osa inimkonna kultuurist, teadvustab ennast rahvuskultuuri kandjana;
2. Osaleb kohalikus ja riigi muusikaelus ning kujundab valmisoleku elukestvaks muusikaharrastuseks;
3. Mõistab ja väärtustab kooriliikumise ning laulupidude sotsiaalpoliitilist olemust ja muusikahariduslikku tähendust;
4. Rakendab ning arendab musitseerimise kaudu oma teadmisi, muusikalisi võimeid ja oskusi;
5. Valdab põhiteadmisi ajastute ja maade muusikast ning kultuuride arengust;
6. Rakendab loovust muusikalises eneseväljenduses;

7. Oskab muusikat kriitiliselt kuulata, analüüsida ja tõlgendada ning selle üle arutleda;
8. Teadvustab ja järgib intellektuaalse omandiga kaasnevaid õigusi ja kohustusi;
9. Kasutab nüüdisaegseid infotehnoloogiavahendeid.

Õppesisu:

1. Hääleseade kooris, grupis ja individuaalselt;
2. Laulmis- ja hingamistehnikate omandamine;
3. Kaanonite, a'capella ja saattega 3-, 4-, ja enamhäälsete koorilaulude laulmine;
4. Tähtpäevadeks ja temaatilisteks sündmusteks olulise ja vajaliku repertuaari läbimine (jõulud, kevadpidu, Eesti Vabariigi aastapäev jne.);
5. Laulupeo repertuaari omandamine, laulupeo protsessis osalemine;
6. Suurvormide laulmise kogemuse saamine;
7. Osalemine erinevates kooriprojektides;
8. Erinevate laulude kaudu koolis õpitavate keelte kasutamine (inglise, saksa, vene) ja uutega tutvumine (ladina, itaalia, hispaania jm);
9. Lavalise käitumise põhimõtete omandamine ja nende kasutamine praktikas;
10. Õpilaste isikupärase esinemisoskuse kujundamine ja ettevõtlikkuse suunamine tegevusi planeerides ning korraldades.
11. Silmaringi ja teadmiste avardamine kontsertide, muusikaetenduste ja õppekäikude kaudu.

Koorilaulu aine kaudu saavutatavad õpitulemused gümnaasiumis:

1. Teadmiste ja muusikalise kirjaoskuse rakendamine musitseerimisel, muusikalise mälu arendamine;
2. Laululise hingamistehnika omandamine;
3. Vokaalse võimekuse kujundamine;
4. Häälehoiu tutvustamine, esmaabi hääle kahjustumisel;
5. Harmooniataju arendamine;
6. Pillimängu rakendamine musitseerides;
7. Töö artikulatsiooniaparaadiga, diktsiooni arendamine;
8. Dünaamikaelementide valdamine vokaaltehnika kaudu ;
9. Erinevate muusikastiilide tajumine ja võimetekohane valdamine;
10. Sotsiaalse ladusa suhtluse võimaldamine;
11. Isetegemise ja organisatsioonis käitumise õppimine;
12. Esinemiskogemuse ja lavalise käitumise omandamine.
13. Kultuurilise mitmekesisuse tundmaõppimine nin
14. Rahvusliku ja kohaliku kultuuritraditsiooni edasikandmine ning kultuurilise ja rahvusliku g väärtustamine; identiteedi kujundamine.
15. Sotsiaalsete, eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemine ning avatud ja kriitiline suhtumine erinevatesse kultuurinähtustesse.
16. Aktiivne osalus ühistegevustes ja kooskogemises, mille kaudu aredatakse mõtte- ja tundemaailma, taju, loovust ning analüüsivõimet.
17. Teadmiste ja oskuste kaudu oma loominguliste võimete rakendamine ning iseenda ja kunstide rolli mõtestamine ühiskonnas.

Õpitulemused:

Kursuse läbimisel suudab õpilane:

1. Kasutada laululist hingamist vastavalt laulu fraseerimise vajadusele;
2. Kasutada häält turvaliselt ning kahjustamata;
3. Artikuleerida laulusõnu selgelt ning kuuldavalt;
4. Esitada õpitud laulude partii iseseisvalt noodist või peast vastavalt oma vokaalsetele võimetele;
5. Osaleda ansambllises töös;
6. Osaleda organisatsiooni töös, võttes vabatahtlikult organisatsioonile vajalikke individuaalseid ülesandeid ning osaledes koori ühistes tegevustes
7. Rakendada oma võimeid ja oskusi muusikalistes tegevustes, kasutades omandatud muusikateoreetilisi teadmisi;
8. Kuulata kaaslasi ja arvestada nendega;

9. Väljendada kuulud muusika kohta oma arvamust ning võrrelda, analüüsida ja argumenteerida, toetudes teadmiste ning muusika oskussõnavarale;
10. Leida koorimuusikaalast infot erinevatest teabeallikatest, kasutades nüüdisaegseid infotehnoloogia võimalusi;
11. Orienteeruda autorikaitse seadustes ning teadvustada intellektuaalse omandiga kaasnevaid õigusi ja kohustusi;
12. Määratleda end laulupeo traditsiooni austajana ja edasikandjana lauljana või muusikateadliku publikuna; väärtustada ühislaulmist kui rahvuslikku kultuuritraditsiooni.

Järjepideva õppetöö ja kõikide kursuste läbimise tulemusena õpilane:

1. Valdab laulude esituseks vajalikku dünaamikaskaalat;
2. Tunneb häälehoiu põhimõtteid ning esmaseid ravivõtteid;
3. Tunneb eesti laulupidude traditsiooni ja selle ajalugu;
4. Tunneb ja oskab nimetada eesti tuntud koorijuhte;
5. Oskab nimetada eesti ja maailma tuntumaid koorimuusika heliloojaid;
6. Tunneb autorikaitsest tulenevaid õigusi ja kohustusi looja loomingus suhtes;
7. Oskab hinnata heatasemelist professionaalset koorimuusikat;
8. Oskab suhestada eesti koorimuusikat maailma koorimuusikaga.
9. On omandanud praktilise musitseerimise kaudu ülevaate erinevate ajastute üldkultuurilisest taustast ning oskab luua seoseid nende ajastute muusikakultuuriga;

Füüsiline õpikeskkond:

1. Kool võimaldab järgmiste vahendite kasutamise: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, muusikakeskus HIFI, noodipuldid, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogramm ja MIDI salvestusprogramm.
2. Kool korraldab õpet kahes eraldi klaveri ja/või süntesaatoriga varustatud ruumis, kus on võimalik kasutada rühmatööd ja liikumiseks vajalikke pindu.
3. Kool võimaldab fonoteegi (CD-d, DVD-d, VHS-d) kasutamise.

Hindamine:

Õpitulemusi hinnates lähtutakse gümnaasiumi riikliku õppekava üldosa ja teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlusest.

Koorilaulus annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekoht järgneva õppe kujundamisele ning stimuleerib ja motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele.

Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi. Hinnatakse koos musitseerimist, väljendusoskust kirjalikes ja suulistes aruteludes ning aktiivsust õppetöös ja -käikudel. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata.

Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

Koorilaulu hindamine valikainena:

Koorilaulu ainemaht 35 tundi õppeaastas. Hindamine toimub perioodi jooksul vastavalt Ülenurme Gümnaasiumis kehtestatud hinnete väljapanemise korrale. Hinnatakse:

1. Õpilaste osalemist kooriproovides, esinemistel, laagrites. Õpilaste tööd ja aktiivsust aine omandamisel.

Hinne „5" 90 - 100% aktiivset osalemist

„4" 75 - 89% aktiivset osalemist

„3" 50 - 74% aktiivset osalemist

„2" 20 - 49 % aktiivset osalemist

„1" alla 20 % aktiivset osalemist

2. Ettelaulmise tulemust vastavalt ainekavas kehtestatud nõudmistele.

3. Perioodi jooksul läbiviidud kirjalike testide tulemusi.

4. Perioodi jooksul läbivalt hinnetega vastavalt õpilase sooritatud panusele koori esinemistel ja kontsertidel.